

z dnia 20 września 2023 r.

w sprawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit h oraz art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) uchwala się , co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej o treści jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Rady Gminy Bukowina Tatrzańska Nr VI/59/2019 z dnia 16 maja 2019r. w sprawie przyjęcia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej .

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy
Bukowina Tatrzańska

Władysław Piszczek

**STATUT
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BUKOWINIE TATRZAŃSKIEJ**

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. 1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej zwany dalej Ośrodkiem jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy Bukowina Tatrzańska utworzona w celu realizacji zadań własnych i zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej .

2. Siedzibą Ośrodka jest budynek Urzędu Gminy , adres: 34-530 Bukowina Tatrzańska ,ul. Długa 144.

3. Ośrodek obejmuje swoim zasięgiem działania obszar Gminy Bukowina Tatrzańska.

§ 2.

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej działa na podstawie:

1) Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Bukowinie Tatrzańskiej z dnia 01 czerwca 1990 r. w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej ,

2) niniejszego Statutu i Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka.

2. Ponadto Ośrodek działa w oparciu o właściwe przepisy prawne w tym w szczególności :

1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,

3) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości ,

4) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego,

5) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy,

6) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy,

7) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

8) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

9) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,

10) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

11) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. - Karta Dużej Rodziny,

12) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

13) ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci ,

14) ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

15) ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy,

- 16) ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy,
- 17) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 18) ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- 19) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy,
- 20) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- 21) ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- 22) uchwał Rady Gminy Bukowina Tatrzańska,
- 23) innych przepisów prawa określających zadania do realizacji przez jednostki pomocy społecznej.

II. MISJA , CELE I ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA

§ 3. 1. Misją Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej jest pomoc osobom i rodzinom w przewycięzaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, a także zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

2. Celem działania Ośrodka jest w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy i wsparcia osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie przewyciężyć wykorzystując własne zasoby, kompetencje i możliwości;
- 2) wspomaganie osób i rodzin w działaniach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w godnych warunkach;
- 3) podejmowanie działań umożliwiających osobom i rodzinom osiągnięcie samodzielności życiowej i integracji ze środowiskiem .

3. Działania Ośrodka winny być skierowane na pomoc rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu przez nie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi.

§ 4. 1. Ośrodek realizuje zadania będące zadaniami własnymi gminy , zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej nałożone ustawami lub zadania wykonywane na podstawie porozumień zawartych z organami administracji rządowej tj: w szczególności :

- 1) zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej,
- 2) zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ,
- 3) zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowe,
- 4) zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 5) zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 6) zadania wynikające z ustawy - Karta Dużej Rodziny,
- 7) zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty,
- 8) zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci ,
- 9) zadania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 10) zadania wynikające z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 11) zadania wynikające z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 12) innych ustaw określających zadania jednostek pomocy społecznej.

2. Ośrodek podejmuje czynności związane z egzekucją nienależnie pobranych świadczeń.

3. Ośrodek realizuje zadania przy współpracy z organami administracji rządowej i samorządowej na szczeblu gminy, powiatu i województwa, urzędami, instytucjami i organizacjami społecznymi, kościołem i związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, sądami, prokuraturą, komornikami, pracodawcami oraz osobami prawnymi i fizycznymi, społecznością lokalną oraz innymi podmiotami realizującymi cele i zadania z zakresu zadań określonych w statucie Ośrodka i wynikającymi z przepisów prawa.

III. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE JEDNOSTKĄ

§ 5. 1. Ośrodkiem kieruje i reprezentuje go na zewnątrz Kierownik Ośrodka na podstawie udzielonego przez Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska pełnomocnictwa.

2. Wójt Gminy udziela Kierownikowi Ośrodka upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy .

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 3 może być także udzielone innej osobie na wniosek Kierownika Ośrodka.

4. W razie nieobecności Kierownika zadania związane z bieżącym zarządzaniem Ośrodkiem wykonuje upoważniony przez Kierownika pracownik.

5. Strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania Ośrodka określa regulamin organizacyjny wprowadzany zarządzeniem Kierownika Ośrodka.

6. Kierownik Ośrodka wykonuje czynności z zakresu prawa pracy wobec pracowników Ośrodka i jest ich zwierzchnikiem służbowym.

7. Podział czynności uprawnień i odpowiedzialności pracowników Ośrodka określają indywidualne zakresy czynności ustalone przez Kierownika Ośrodka.

9. Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku są pracownikami samorządowymi i w sprawach pracowniczych mają w stosunku do nich zastosowanie przepisy ustawy o pracownikach samorządowych.

10. Zasady wynagradzania pracowników Ośrodka określa Regulamin ustalony przez Kierownika Ośrodka.

11. Kierownik zapewnia funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej poprzez wydawanie stosownych zarządzeń.

12. Kierownik Ośrodka składa Radzie Gminy Dobrzeń Wielki coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

§ 6. 1. W skład struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej wchodzi:

- 1) Kierownictwo ośrodka
- 2) Jednoosobowe stanowisko ds. Księgowo-Finansowych / KF /
- 3) Jednoosobowe stanowisko Administracji i Obsługi Sekretariatu / SAiOS /
- 4) Dział Pomocy Środowiskowej / DPŚ /
- 5) Dział Zabezpieczenia Społecznego / DZS /
- 6) Dział Wspierania rodziny /DWR/
- 7) Dział Usług Opiekuńczych/ DUO /

2. Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia obsługę organizacyjno – techniczną zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

W Gminie Bukowina Tatrzańska funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy , który jest finansowany ze środków alkoholowych. W Punkcie pełnią dyżury psycholog oraz terapeuta ds. uzależnień , którzy są finansowani z w.w. środków. W każdy wtorek w godzinach od 14.00 do 15.30 prowadzą w punkcie dyżury pracownicy socjalni tut. Ośrodka.

IV. GOSPODARKA FINANSOWA OŚRODKA

§ 7. 1. Ośrodek jest jednostką budżetową prowadzącą działalność finansową na zasadach obowiązujących w samorządowych jednostkach budżetowych określonych w szczególności w ustawach o finansach publicznych i rachunkowości.

2. Obsługa finansowo-księgową i kadrowo-płacową Ośrodka prowadzona jest na miejscu w Ośrodku.

3. Ośrodek prowadzi własną księgowość w oparciu o zakładowy plan kont.

4. Podstawą gospodarki finansowej Ośrodka jest roczny plan rzeczowo-finansowy, obejmujący dochody i wydatki, określone przez Radę Gminy Bukowina Tatrzańska uchwałą budżetową.

5. Ośrodek prowadzi własną gospodarkę finansową, pokrywając swoje wydatki ze środków przekazywanych z budżetu gminy na posiadany przez Ośrodek wyodrębniony rachunek bankowy oraz rachunki pomocnicze.

6. Środkami zgromadzonymi na odrębnym rachunku bankowym Ośrodka dysponuje Kierownik Ośrodka oraz osoby przez niego upoważnione (wyznaczone).

7. Ośrodek gromadzi i przechowuje dokumentację związaną z realizacją jego zadań, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony danych osobowych i innych dóbr osobistych osób korzystających ze świadczeń.

8. Zasady gospodarowania funduszem socjalnym określa regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ustalany przez Kierownika Ośrodka .

9. Ośrodek prowadzi rachunkowość oraz sporządza na tej podstawie sprawozdania zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

10. Źródłami finansowania działalności Ośrodka są:

- 1) środki z budżetu gminy,
- 2) środki z budżetu państwa,
- 3) inne źródła określone przepisami prawa.

11. Gospodarkę kasową Ośrodka prowadzi bezpłatnie Urząd Gminy na mocy zawartego porozumienia.

V. NADZÓR I KONTROLA

§ 8. 1. Organy Gminy Bukowina Tatrzańska sprawują kontrolę i nadzór nad działalnością Ośrodka w sposób i trybie określonym w powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

2. Wojewoda Małopolski sprawuje nadzór nad działalnością Ośrodka w zakresie określonym w powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

VI. MIENIE OŚRODKA

§ 9. 1. Mienie Ośrodka stanowi własność Gminy Bukowina Tatrzańska .

2. Ośrodek zobowiązany jest do gospodarowania mieniem z należytą starannością, a w szczególności właściwego jego wykorzystania, prowadzenia ewidencji i przeprowadzania okresowych inwentaryzacji.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 10. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Statucie zastosowanie mają inne, odpowiednie przepisy prawa.

2. Zmiany w Statucie mogą być wprowadzane tylko w formie przewidzianej do jego ustanowienia.

Przewodniczący Rady Gminy
Bukowina Tatrzańska

Władysław Piszczyk

UZASADNIENIE

Zmiana Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie wynika z konieczności dostosowania przedmiotu działalności i organizacji wewnętrznej Ośrodka do zadań wynikających z przepisów prawa oraz wprowadzone zmiany tych przepisów tj. zmiana ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (aktualnie ustawa nosi nazwę – Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Biorąc pod uwagę powyższe , dla prawidłowej działalności Ośrodka zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały w proponowanym brzmieniu.

Przewodniczący Rady Gminy BukowinaTatrzańska

Władysław Piszczek

UCHWAŁA NR LVIII/477/2023
RADY GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA

z dnia 20 września 2023 r.

w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Bukowina Tatrzańska.

Na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. , poz. 40 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uchwala się tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Bukowina Tatrzańska, zwanego dalej „Zespołem Interdyscyplinarnym”.

§ 2.

1. Zgodnie z art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi

przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji

pozarządowych

2. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi.

3. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

4. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

§ 3. 1. Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Bukowina Tatrzańska składa się z przedstawicieli:

- 1) Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej ,
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Bukowina Tatrzańska ,
- 3) Komisariatu Policji w Bukowinie Tatrzańskiej ,
- 4) Placówek oświatowych z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska ,
- 5) Placówek ochrony zdrowia z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska ,
- 6) Organizacji pozarządowej – Stowarzyszenia Trzeźwości Klub „Sursum Corda” w Bukowinie Tatrzańskiej ,
- 7) Sądu Rejonowego w Zakopanem .

2. Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska przed powołaniem członków Zespołu Interdyscyplinarnego zawiera porozumienia z instytucjami, których przedstawiciele powołuje do Zespołu.

3. Przedstawiciele poszczególnych instytucji zostaną wskazani imiennie przez osoby kierujące tymi instytucjami.

4. Członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Bukowina Tatrzańska powołuje i odwołuje w formie zarządzenia Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska .

5. Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska może odwołać członka Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących sytuacjach:

- 1) złożenia wniosku o odwołanie przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego potwierdzonego podpisanymi co najmniej połowy liczby członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) na wniosek podmiotu, którego członek jest przedstawicielem,
- 3) ustania stosunku pracy w instytucji, której jest przedstawicielem,
- 4) złożenia pisemnej rezygnacji z członkostwa w Zespole Interdyscyplinarnym przez jego członka,
- 5) z powodu naruszenia przez członka Zespołu Interdyscyplinarnego poufności danych
- 6) w przypadku skazania członka Zespołu Interdyscyplinarnego prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- 7) śmierci członka Zespołu Interdyscyplinarnego.

§ 4. 1. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej.

2. Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

3. Pracami Zespołu Interdyscyplinarnego kieruje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego a w razie jego nieobecności Zastępca.

4. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się głównie w budynku Urzędu Gminy Bukowina Tatrzańska tj. w siedzibie Ośrodka . Posiedzenia , w zależności od potrzeb mogą być również organizowane w siedzibach poszczególnych instytucji których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

5. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Z każdego posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego zostaje sporządzony protokół i lista obecności.

§ 5. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bukowina Tatrzańska.

§ 6. Traci moc uchwała Nr X/105/2015 Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
BukowinaTatrzańska

Władysław Piszczek

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. , poz.1429 ze zm.) dokonano zmiany ustawy w zakresie jej nazewnictwa . Brzmienie ustawy „ Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” zastąpiono nazwą „ Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej” .

Dokonano również zmian w zakresie tworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz grup diagnostyczno – pomocowych , które do czasu zmiany niniejszej ustawy nazywane były grupami roboczymi.

Zgodnie z wprowadzoną zmianą Rada określa w drodze uchwały tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu natomiast członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego samodzielnie określają regulamin jego funkcjonowania. Ustawa precyzuje także zadania pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Policji w zakresie prowadzenia Niebieskiej Karty.

Biorąc pod uwagę powyższe konieczne jest uchylene poprzedniej uchwały Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania i zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały .

Przewodniczący Rady Gminy BukowinaTatrzańska

Władysław Piszczek

**UCHWAŁA NR LVIII/478/2023
RADY GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA**

z dnia 20 września 2023 r.

w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) , art. 8 ust. 2 , art. 39 , art. 48 oraz art. 96 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm .) **Rada Gminy Bukowina Tatrzańska uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwała podwyższa kryteria dochodowe uprawniające do zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz określa zasady zwrotu wydatków na posiłek i świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych uchwałą nr 140 Rady Ministrów z 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007 ze zm.).

§ 2. Podwyższa się do 200% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, dla osób objętych rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 i korzystających z pomocy społecznej w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

§ 3. Odstępuje się od żądania zwrotu wydatków od osób objętych rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 i korzystających z pomocy społecznej w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych przyznawanych w ramach tego programu, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza wysokości 200 % kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

§ 4.

Traci moc uchwała Nr II/12/2018 Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 20 grudnia 2018r. w sprawie: podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Bukowina Tatrzańska

Władysław Piszczyk

UZASADNIENIE

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 w/w ustawy.

Kryterium to stanowią kwoty: 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 600 zł na osobę w rodzinie .

Zgodnie z art. 8 ust 2 ustawy o pomocy społecznej Rada Gminy może podwyższyć kryterium dochodowe natomiast zgodnie z art. 96 ust. 4 w drodze uchwały określa zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy.

Program przyjęty uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 ,zmieniony uchwałą Nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. w w.w sprawie przewiduje udzielanie wsparcia w zakresie dożywiania osobom w trudnej sytuacji życiowej spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200 % kryterium, o którym mowa wyżej.

Mając na uwadze powyższe podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady Gminy BukowinaTatrzańska

Władysław Piszczek

Uchwała Nr LVIII/479 /2023
Rady Gminy Bukowina Tatrzańska
z dnia 20 września 2023 roku

w sprawie: Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2033

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) - Rada Gminy Bukowina Tatrzańska uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bukowina Tatrzańska na lata 2023 – 2033 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc Uchwała Nr XXVI/216/2020 Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 16 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bukowina Tatrzańska na lata 2021 – 2031.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 22.09.2023 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Władysław Piszczek

RADA GMINY
34-530 Bukowina Tatrzańska
ul. Długa 144
woj. małopolskie

Załącznik do Uchwały
Nr LVIII/479/2023
Rady Gminy Bukowina Tatrzańska
z dnia 20 .09.2023

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE BUKOWINA TATRZAŃSKA
NA LATA 2023 – 2033**

I. WSTĘP

Uznając, że przemoc narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej uchwalona została Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą i stosujących przemoc domowa.

Przemoc domowa jest istotnym problemem społecznym, wywołującym szereg konsekwencji dla funkcjonowania jednostek i rodzin oraz całego społeczeństwa. Jako złożone zjawisko wymaga systemowego, interdyscyplinarnego podejścia i zaangażowania szeregu instytucji i służb poszczególnych szczebli, których zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej precyzuje powyższa ustawa. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Program kierowany jest do:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób dotkniętych przemocą domową ;
- 3) osób stosujących przemoc domową ;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Zakładając, że niniejszy program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy domowej i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych zjawisk patologicznych oraz poprawy kondycji rodzin .

II. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz pomocą osobom doznającym przemocy stanowią m. in. ustawy:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

Jest to najważniejszy dokument w ustawodawstwie polskim, który określa podstawowe prawa obywatelskie. Wskazuje ona, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji. W rozdziale drugim Konstytucji znajduje się zapis, który zapewnia każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. W myśl Konstytucji kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz.1249 z późn. zm.).

Dokument w art. 6 ust. 2 określa zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej .

3. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171 z późn. zm.).

Dokument określa kompetencje policji w zakresie zapewnienia ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Do zadań policji należy: ochrona życia, zdrowia i mienia ludzi, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901)

Ustawa określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest m. in. udzielanie pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc.

5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm)

- Zgodnie z ustawą samorząd gminy ma obowiązek udzielić pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe. Gmina ma również obowiązek podejmowania działań zmierzających do ochrony przed przemocą w tych rodzinach.

6. Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).

- Zgodnie z art. 207§1. „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

III. POLSKA DEKLARACJA W SPRAWIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

1. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych;
2. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany;
3. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić;
4. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej bez naruszania jego godności osobistej;
5. Każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą;
6. Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy;
7. Każdy człowiek ma obowiązek udzielenia pomocy ofiarom przemocy.

IV. ZADANIA USTAWOWE SŁUŻB I INSTYTUCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Do zadań własnych gminy zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania zjawisku przemocy poprzez:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc jest zjawiskiem wielowymiarowym, wymaga zaangażowania specjalistów kilku dziedzin, aby zapewnić specjalistyczną i interdyscyplinarną pomoc osobom doznającym przemocy.

Według zamierzeń ustawodawcy, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej rolę taką pełnić ma Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, który w nowym składzie w Gminie Bukowina Tatrzańska zostanie powołany we wrześniu 2023 r. zarządzeniem Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska .

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową , kuratorzy sądowi , mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone wyżej działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań wszystkich podmiotów zaangażowanych w działalność w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;

- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji do właściwego Zespołu Interdyscyplinarnego w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy diagnostyczno – pomocowe w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno--edukacyjnych dla osób

- stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
  - 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
  - 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
  - 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
    - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
    - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
  - 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

V. PRZEMOC DOMOWA– PODSTAWY TEORETYCZNE

5.1. DEFINICJA „PRZEMOCY”.

Przemoc - to zjawisko ,które można rozpatrywać w różnych perspektywach – psychologicznej, prawnej ,moralnej. Jedną z najczęściej używanych definicji ,określających to zjawisko mówi ,że „ przemoc to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub zaniechanie skierowane ku członkowi rodziny, powodujące szkody i cierpienie oraz naruszające godność i prawa jednostki ”

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej - przemoc domową należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

- **Rodzina – Niepełnosprawny**

Zachowania przemocowe w takich rodzinach są wynikiem wysokiego poziomu frustracji, przeciążenia członków rodziny, którzy musieli zrezygnować z wielu pragnień, marzeń, wycofać się z wielu ról społecznych na rzecz opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Osoby pełniące opiekę nad osobą zależną często doświadczają takich stanów jak: żal, bezradność, bezsilność, frustracja, poczucie krzywdy, niesprawiedliwości. Te stany często są kanalizowane poprzez zachowania agresywne, które w układzie zależności stają się przemocą.

- **Rodzina – „Inni”**

W tej relacji przemocy doświadczają członkowie rodziny, którzy prezentują odmienną orientację seksualną, religijną, światopoglądową. Tego rodzaju akty przemocy są najłatwiej dokumentowane, gdyż ofiary z poczucia wstydu nie ujawniają doświadczanej przemocy.

5.3. MECHANIZMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Na mechanizmy przemocy składają się następujące elementy:

- CYKLE PRZEMOCY
- SYNDROM WYUCZONEJ BEZRADNOŚCI
- ZJAWISKO „PRANIA MÓZGU”
- ZESPÓŁ STRESU POURAZOWEGO
- PROCES WIKTYMIZACJIMECHANIZM PSYCHOLOGICZNEJ PUŁAPKI

CYKLE PRZEMOCY

To specyficzny cykl przemocy składający się z trzech powtarzających się faz:

FAZA BUDOWANIA NAPIĘCIA – stopniowy wzrost napięcia i agresywności sprawcy

FAZA ESKALACJI – faza gwałtownej przemocy, zagrażającej zdrowiu i życiu ofiary

FAZA MIESIĄCA MIODOWEGO – w której sprawca wyraża żal i przeprasza za swoje zachowanie.

SYNDROM WYUCZONEJ BEZRADNOŚCI

Wyuczona bezradność jest poddaniem się, zatrzymaniem działania, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało znaczenia dla zmiany sytuacji. Przejawia się w biernym znoszeniu przez ofiarę zachowań krzywdzących, pomimo że czasem ma świadomość, że zachowania te są bezprawne, naruszają prawa osobiste i normy społeczne.

Do zaburzeń dochodzi w poszczególnych sferach:

MOTYWACYJNEJ—brak chęci i motywacji do dalszego działania —bierność, pasywność; zaburzenia polegają na uogólnionym przekonaniu, że nie ma takich sytuacji, w których możliwy jest wpływ na bieg wydarzeń („nikt nie może mi pomóc”). Kiedy ofiara przemocy uwierzy w bezradność, te przekonania będą kładły cień na zrozumienie jej sytuacji.

EMOCJONALNEJ—osoby krzywdzone przestają wierzyć, że w wyniku własnych zachowań mogą odnieść sukces, niezależnie od tego, czy jest to w ich mocy czy nie; polegają one na przeżywaniu lęku, stanów znacznie obniżonego nastroju, zmęczenia, apatii i depresji.

POZNAWCZEJ—polegają na tym, że ofiara przemocy jest bierna i nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację, nawet jak inni mówią jej co mogłaby zrobić; niska samoocena, słaba koncentracja uwagi, słabe poznawcze możliwości spostrzegania sukcesu oraz swoich zasobów, brak umiejętności szukania alternatywnych rozwiązań.

ZJAWISKO „PRANIA MÓZGU”

Powoduje u ofiar zupełną zmianę obrazu siebie: uważają się za głupie i niezdolne, co sprawia, że nie podejmują nowych, czy trudniejszych działań. Ich życie koncentruje się na dostosowywaniu do żądań sprawcy. Przeżywają stale lęk i poczucie winy, mają osłabioną zdolność psychiczną i fizyczną do stawiania oporu, bezkrytycznie przyjmują obraz rzeczywistości, jaki kreuje sprawca. Metody stosowane w „praniu mózgu” stanowią istotę przemocy psychicznej. Najczęściej używanymi metodami prania mózgu są:

IZOLACJA—stopniowe odcinanie ofiary przemocy od kontaktów z innymi ludźmi. Przejawia się krytykowaniem znajomych i rodziny partnera, wyrażaniem niezadowolenia z tego, że partner rozmawia przez telefon, kontaktuje się z osobami w pracy. Z czasem ofiara pod wpływem tych nacisków, zrywa wszelkie kontakty z rodziną, przyjaciółmi i znajomymi, odchodzi z pracy i jest zupełnie odcięta od zewnętrznych źródeł wsparcia, zdana wyłącznie na sprawcę przemocy,

PONIŻANIE I DEGRADACJA—z chwilą gdy ofiara przestaje komunikować się z otoczeniem sprawca bombarduje ją fałszywymi informacjami na jej temat, wielokrotnie przypomina o jakimś poniżającym doświadczeniu, poddaje stałej krytyce, często przy innych ludziach, ubliża lub ignoruje,

MONOPOLIZACJA UWAGI—polega na tym, że wszystko co robi, myśli i jak się czuje sprawca ma być punktem odniesienia przy podejmowaniu działań przez ofiarę. Uniemożliwia to ofierze podjęcie jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, nie będących pod kontrolą „strażnika”,

GROŹBY I DEMONSTRACJA WSZECHMOCY—sprawca grozi, że pobije ofiarę, wyrządzi krzywdę dzieciom i rodzinie, grozi zabiciem, odebraniem dzieci. Zmusza do zrobienia czegoś, co jest dla ofiary wstydlive lub upokarzające a potem grozi, że opowie o tym komuś. Ponieważ sprawca część gróźb spełnia ofiara nie jest w stanie przewidzieć co stanie się naprawdę. Zmusza ją to do posłuszeństwa wobec żądań sprawcy,

SPORADYCZNE OKAZYWANIE POBLAŹLIWOŚCI—czasami sprawca przemocy okazuje czułość, kupuje prezenty zaprasza na kolację do restauracji. Na krótki czas staje się pobłażliwy i zapomina o wymaganiach. Daje to złudną nadzieję ofierze, że sprawca może się zmienić i podobnie jak faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy.

ZESPÓŁ STRESU POURAZOWEGO PTSD

Są to zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń w tym też przemocy. Dotyczą sytuacji w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Objawami PTSD są między innymi zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

PROCES WIKTYMIZACJI

Każdy "wchodząc" w związek z drugą osobą ma pewne wyobrażenia na temat swojego przyszłego życia, swojego małżeństwa, swojej rodziny. Akt przemocy burzy te wyobrażenia i wizję świata, partnera, siebie. Specjaliści nazywają to mianem burzenia utrwalonych przekonań. Osoba doznająca przemocy czuje rozpacz i ma poczucie krzywdy, często na tym etapie szuka pomocy. Niestety zdarza się, że spotyka się z nieprawidłowymi reakcjami osób, z którymi dzieli się swoimi problemami i od których oczekuje pomocy i wsparcia. Takie zachowanie służb, które przejawia się bagatelizowaniem problemów czy obwinianiem ofiary nazywamy wtórnym zranieniem. Pod wpływem takich reakcji otoczenia, powtarzania się aktów przemocy oraz na skutek zmniejszającej się umiejętności radzenia sobie z urazami, krzywdzona osoba zaczyna przystosowywać się do roli ofiary i przestaje się bronić. Zaczyna myśleć, że bycie ofiarą przemocy jest jej nieuchronnym przeznaczeniem do końca życia. Obwinia się i odmawia sobie podstawowych praw ludzkich, przestaje oczekiwać poprawy swojej sytuacji. Traci nadzieję i poczucie godności. W czasie urazu stosuje taktykę przetrwania. Czasem, w ostatnim odruchu desperacji podejmuje zamach na swoje życie lub życie sprawcy.

MECHANIZM "PSYCHOLOGICZNEJ PUŁAPKI"

Ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Budzi zdziwienie fakt, że ona trwa w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zły to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej zrezygnować.

5.4. RODZAJE PRZEMOCY DOMOWEJ.

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- **przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych
- **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy
- **przemoc ekonomiczna** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy. Zalicza się do niej uniemożliwienie podjęcia pracy, odbieranie zarobionych pieniędzy, nie zaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny itp.
- **zaniedbanie** - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych podległych osób, to również brak zainteresowania rozwojem, sytuacją życiową problemami, a także stanem zdrowia i higieną. Zaniedbanie to także niezaspokajanie potrzeb życiowych i związanych np. z ubiorem.

5.5. MITY I STEREOTYPY DOTYCZĄCE PRZEMOCY

Wiele mitów i stereotypów dotyczących zjawiska przemocy w domowej funkcjonuje w społecznej świadomości. Mają one istotny wpływ na reakcje na zachowanie osób stosujących przemoc domową oraz na sposób, w jaki oceniane i traktowane są osoby doznające przemocy. Stereotypy są wyrazem społecznych postaw wobec zjawiska i mogą w istotny sposób kształtować stosunek świadków i przedstawicieli służb do rodziny, w której dochodzi do przemocy. Wśród stereotypów na temat przemocy domowej funkcjonujących w społecznej świadomości należy wymienić w szczególności:

- **Przemoc to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać–NIEPRAWDA**

Przemoc, bicie, wykorzystywanie, gwałt jest przestępstwem ściganym przez prawo, a mieszkanie pod jednym dachem nie stanowi okoliczności zezwalającej na krzywdzenie innych.

- **Przemoc występuje tylko w rodzinach z marginesu społecznego–NIEPRAWDA**

Przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej.

- **Przemoc występuje wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele–NIEPRAWDA**

Przemoc występuje w różnych formach, są to nie tylko zachowania pozostawiające siniaki czy złamania, ale także poniżanie, grożenie, zastraszanie, zmuszanie do określonych zachowań.

- **Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasłużył–NIEPRAWDA**

Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, maltretować i bić innych, nikt nie zasługuje na takie zachowanie bez względu na to, co powiedział lub zrobił.

- **Nikt nie powinien interweniować w sprawach rodzinnych -NIEPRAWDA**

Przemoc domowa jest przestępstwem, ściganym przez prawo, nie jest tylko „sprawą rodzinną”. Każdy, kto się o niej dowie jest zobowiązany poinformować o tym odpowiednie służby, w celu udzielenia wszechstronnej pomocy.

- **Ofiary przemocy akceptują przemoc–NIEPRAWDA**

Osoby doświadczające przemocy zawsze próbują się bronić, wykorzystują różne strategie obronne, które niekiedy mogą wydawać się nieracjonalne, brak skuteczności powoduje nasilenie przemocy.

- Gdyby sytuacja była taka okropna, ofiara odeszłaby od sprawcy–**NIEPRAWDA**

Przemoc doznawana od osoby bliskiej stanowi dla ofiary źródło prawdziwego cierpienia, często te osoby nie odchodzą od sprawcy z powodów wynikających z zależności od sprawcy, braku mieszkania i środków do życia.

- Przyczyną przemocy domowej jest alkohol–**NIEPRAWDA**

Stosowaniu przemocy często towarzyszy nadmierne picie alkoholu jednak nie zawsze uzależnienie od alkoholu jest powodem stosowania przemocy. Picie alkoholu ułatwia sprawcy stosowanie przemocy i znęcanie się na rodziną, jednak zauważa się, że podjęcie leczenia uzależnienia i utrzymywanie abstynencji nie powstrzymują sprawcy od stosowania przemocy wobec bliskich.

- Gwałt w małżeństwie nie istnieje–**NIEPRAWDA**

Zgodnie z art. 197 kodeksu karnego gwałtem jest doprowadzenie innej osoby do poddania się czynowi nierządnemu lub do wykonania takiego czynu, stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp. Nie ma przepisu, że nie dotyczy to bliskich napastnika, każdy ma prawo do decydowania o swoim życiu intymnym, a ślub i wspólne życie tego prawa nie odbiera.

5.6. SKUTKI PRZEMOCY DOMOWEJ.

Przemoc domowa, jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

- **Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe**

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości) przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Ofiary często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim ofiara była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

- **Konsekwencje doświadczania przemocy domowej przez dzieci**

Dzieci, które żyją w atmosferze przemocy narażone są na dwa rodzaje niebezpieczeństw. Pierwszy dotyczy dzieci będących bezpośrednimi ofiarami przemocy a drugi, dzieci, które obserwowały sytuacje przemocy ojca wobec matki. Dzieci maltretowane, które obserwowały przemoc wobec matki były narażone na podwójne niebezpieczeństwo.

Najbardziej oczywistymi konsekwencjami przemocy wobec dzieci są obrażenia cielesne związane z bezpośrednim działaniem sprawcy na organizm ofiary: złamania, siniaki, zranienia, niski wzrost, drobna postura ciała, wyrwane włosy itp.).

Bardziej poważne są skutki psychologiczne od fizycznych urazów z wykorzystaniem seksualnym łącznie. Maltretowane dzieci mogą czuć się mniej wartościowe, bezsilne, opuszczone, winne, depresyjne, lękliwe lub skrajnie wrogie; ta psychologiczna presja może stać się przyczyną chorób psychosomatycznych takich jak migreny, bóle głowy, bóle żołądka oraz wpływać na powstawanie innych psychologicznych objawów takich jak nasilone koszmary senne, problemy z jedzeniem i z zachowaniem.

Porządkując wiedzę na temat skutków przemocy możemy podzielić je na skutki bezpośrednie i odległe.

Wśród bezpośrednich konsekwencji przemocy wymienić można między innymi:

- Zachowania agresywne wobec innych
- Brak reakcji na płacz innych dzieci, brak empatii
- Małe poczucie własnej wartości, brak przynależności do osób bliskich
- Odrzucanie siebie samego
- Poczucie krzywdy i poczucie winy
- Koszmary senne

- Zaburzenia koncentracji uwagi i pamięci
- Całkowita uległość i podporządkowanie się
- Lęki, depresja, nerwice, słaby kontakt z otoczeniem
- Nietrzymanie moczu i kału, wymioty, biegunki, nawracające bóle głowy
- Ucieczki, wagary, problemy szkolne

Wśród odległych konsekwencji doświadczania przemocy w dzieciństwie rozpoznajemy:

- Skutki somatyczne takie jak trwałe uszkodzenia narządów wewnętrznych, organiczne uszkodzenia mózgu, trwałe kalectwo fizyczne, stałe napięcie mięśni (drżenie rąk, tiki), różne choroby somatyczne,
- Skutki emocjonalne, behawioralne i poznawcze takie jak poczucie winy jako cecha osobowości, uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych środków zmieniających nastrój, nerwice, stosowanie przemocy wobec innych, małe poczucie własnej wartości, depresja, anoreksja, przestępczość, tendencja do uzależnienia się od innych, dążenie do perfekcji, alienacja.

Osobowość ukształtowana w warunkach przemocy nie jest dobrze przystosowana do dorosłego życia. Dorosłe już teraz dziecko nadal pozostaje z problemami dotyczącymi zaufania, autonomii i podejmowania inicjatywy. Staje na progu dorosłego życia obciążona poważnymi deficytami w zakresie umiejętności dbania o siebie, tożsamości i zdolności do tworzenia stabilnych związków; pozostaje więźniem swojego dzieciństwa. Rozpaczliwie i desperacko potrzebuje opieki i troski a jednocześnie boi się porzucenia lub wykorzystania. Te fantastyczne, ale nierealistyczne oczekiwania czeka frustracja – a to droga do niepowodzenia w kolejnych związkach. Tendencja do idealizowania partnera i skłonność do poniżania siebie utrudnia racjonalną ocenę sytuacji prowadząc do rozczarowań i, częstokroć, do wchodzenia w rolę ofiary lub sprawcy.

Aby skutecznie kształtować życie bez agresji i przemocy potrzebny jest spójny system oddziaływania i profilaktyki. Niezbędne jest zrozumienie, że przysłowiowy klaps staje się źródłem późniejszych, olbrzymich problemów i obciążeń społecznych. Każdy rodzic musi zastanowić się nad późniejszymi, negatywnymi konsekwencjami klapsa.

Alice Miller wyjaśnia, dlaczego „zwykle” uderzenie dziecka może spowodować negatywne konsekwencje:

- Uczy dziecko przemocy
- Niszczy potrzebną dziecku niezawodną pewność bycia kochanym
- Wywołuje lęk – oczekiwanie kolejnego uderzenia

- Stanowi fałszywy komunikat: udaje metodę wychowawczą choć w rzeczywistości rodzice wyładowują swój gniew, którego przyczyną jest fakt, że sami byli w dzieciństwie bici przez swoich rodziców
- wzbudza gniew i pragnienie odwetu, które – choć tłumione teraz - zostaną wyrażone później wobec słabszych
- programuje dziecko do akceptowania nielogicznych argumentów („biję cię dla twojego dobra”)
- niszczy wrażliwość oraz współczucie zarówno dla innych jak i dla samego siebie
- uczy dziecko wielu złych rzeczy, np. tego, że nie zasługuje na miłość i szacunek, że nie wolno mu czuć cierpienia
- dzieci uczą się bezradności, przekonane, że nie mają żadnej możliwości obrony aż do momentu, gdy staną się dorośli a gdy stają się dorośli to korzystają z wcześniejszych nauk. Zarówno chłopcy jak i dziewczęta uczą się, że rozwiązywanie różnych problemów może odbywać się raczej na drodze przemocy niż przez pracę z tymi problemami.

Doświadczenia przeżyte w dzieciństwie mają wpływ na całe życie. W starszych dzieciach utrwała się poczucie niesprawiedliwości i gniewu, szukają akceptacji i zrozumienia poza domem, gdy trafią na podobnych sobie tworzą nieformalne grupy, które organizują napady, rozboje, terroryzują całe dzielnice, znęcają się nad słabszymi. Dokonują kradzieży by zaspokoić swoje potrzeby materialne i by poczuć się ważnymi. Z roli ofiary przechodzą do roli sprawcy przemocy, którą postrzegają jako dużo bardziej atrakcyjną i dającą poczucie mocy. Należy również zwrócić uwagę na późniejsze skłonności do agresji, zachowań przestępczych czy krzywdzenia własnych dzieci. Zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie jako elementy wpisane w rolę kobiety. Dzieci doświadczające przemocy, zaniedbania, braku akceptacji, poczucia bezpieczeństwa, odrzucenia uciekają z domów. Ucieczki są zwykle wołaniem o pomoc. Innym sposobem ucieczki od problemów jest używanie alkoholu, palenie papierosów, branie narkotyków. Alkohol staje się często sposobem rozwiązywania problemów osobistych. Odurzanie się środkami chemicznymi jest sposobem na zapomnienie o braku zainteresowania losem i problemami dziecka ze strony innych osób, o poniżaniu, zagrożeniu, odrzuceniu, braku miłości i bezpieczeństwa. W ekstremalnych przypadkach dzieci krzywdzone podejmują próby samobójcze czy próby samookaleczenia. Niezależnie jednak od rodzaju maltretowania, jakiego dziecko doświadcza, trzeba pamiętać, że nie wszystko jest stracone, a na pomoc nigdy nie jest za późno.

- **Spoleczne konsekwencje przemocy domowej**

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania.

Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

VI. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

6.1. Przemoc domowa w Gminie Bukowina Tatrzańska

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy domowej możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola „pana i władcy”).

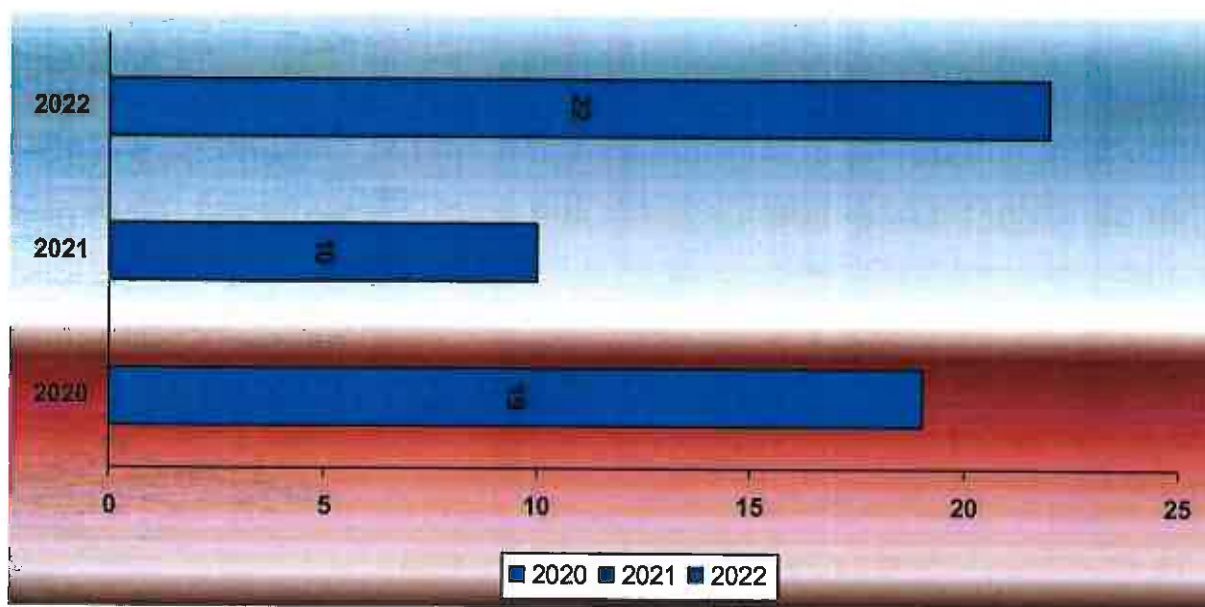
Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma wspomniane wyżej dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu. Wielu sprawców przemocy domowej w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

W Gminie Bukowina Tatrzańska od 2010 roku jest powołany zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy. Członkowie zespołu w 2022r. spotykali się czterokrotnie, powołano 22 grupy roboczych pracujących na rzecz rodzin, w których wystąpił problem przemocy.

Poniższy wykres przedstawia liczbę powołanych grup roboczych w latach 2020 do 2022.

Wykres nr 1 . Liczba powołanych grup roboczych w latach 2020 do 2022.

(opracowanie własne na podstawie sprawozdań Ośrodka – dane ZI)

Od 2010 roku w Gminie Bukowina Tatrzańska również funkcjonuje Punkt konsultacyjny, w którym pełnią dyżury pracownicy socjalni oraz psycholog i terapeuta ds. uzależnień. Psycholog oraz terapeuta ds. uzależnień są finansowani ze środków alkoholowych. Liczbę osób, które w 2022 roku skorzystały z punktu konsultacyjnego oraz z pomocy psychologa /pedagoga szkolnego w szkołach z terenu naszej gminy obrazuje poniższa tabelka.

Tabela nr 1. Formy pomocy udzielanej/osobom dotkniętym przemocą domową w 2022r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym udzielono pomocy
Pomoc psychologa /pedagoga szkolnego	28
Pomoc terapeuty uzależnień	10
Praca socjalna - poradnictwo rodzinne	42
Liczba dzieci skierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznej	21

(opracowanie własne na podstawie sprawozdań Ośrodka – dane ZI)

Tabela nr 2 przedstawia ogólną liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, które korzystały w latach 2020 do 2022 ze świadczeń pomocy społecznej zarówno finansowej jak i pracy socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej.

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Bukowina Tatrzańska

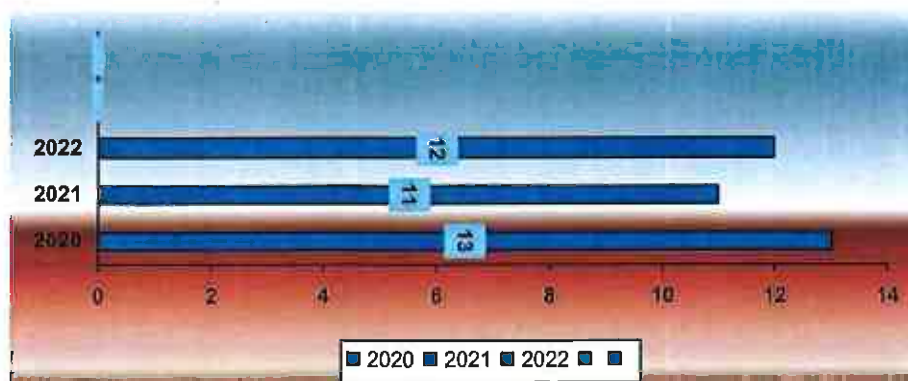
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin korzystających z pomocy powodu przemocy	Liczba osób w tych rodzinach
2020	307	800	3	11
2021	255	671	3	7
2022	271	591	26	104

(opracowanie własne na podstawie sprawozdań Ośrodka MPIPS)

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli zauważamy spadek liczby rodzin oraz osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Niewątpliwie ma na to wpływ świadczenie wychowawcze 500+ pomimo iż nie jest ono wliczane do dochodu rodziny. W 2022 r. nastąpił znaczący wzrost liczby rodzin, które skorzystały z pomocy tutaj Ośrodka.

Gmina Bukowina Tatrzańska w ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wykorzystywała narzędzie jakim jest Niebieska Karta. Poniższy wykres obrazuje liczbę prowadzonych Niebieskich Kart w latach od 2020 do 2022.

Wykres nr 2 . Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2020 -2022.

(opracowanie własne – dane ZI)

Z powyższego wykresu wynika iż w podanym okresie liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Mając na uwadze instytucje uprawnione do zakładania Niebieskiej Karty najczęściej były one sporządzane przez funkcjonariuszy Policji podczas interwencji. Szczegółowe dane obrazuje poniższa tabelka.

	2020	2021	2022
Liczba wszczętych procedur przez Policję	12	10	11
Liczba wszczętych procedur przez pracowników OPS	0	1	0
Liczba wszczętych procedur przez pracowników służby zdrowia	0	0	0
Liczba wszczętych procedur przez pracowników Oświaty	0	0	1
Liczba wszczętych procedur przez członków GKRPA	0	0	0

(Dane własne przedstawicieli ZI)

W 2019 roku w szkołach na terenie Gminy zostały przeprowadzone badania ankietowe na temat różnych problemów społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska ,w tym również problemu przemocy . W ankiecie wzięło udział 56 uczniów z klas VII i VIII.

Na pytanie : Czy ktoś stosował przemoc wobec Ciebie? - 51 uczniów - tj. 91% badanych odpowiedziało „NIE” , 2 osoby odpowiedziały „TAK” , 3 osoby - 5 % badanych nie udzieliły odpowiedzi.

Kolejnym pytaniem było : Kto dopuszczał się przemocy fizycznej względem Ciebie? Dwie osoby odpowiedziały - koledzy /koleżanki.

Uczniowie zostali również zapytani gdzie stosowano wobec nich przemoc fizyczna ? 1 osoba - 2% badanych zaznaczyła odpowiedź w domu , 2 osoby - 4% badanych odpowiedziało w szkole.

W ankiecie znalazło się również pytanie: Jeśli byłoby Ci źle , miałbyś (miałabyś) problemy , chciałbyś (chciałabyś) porozmawiać o swoich trudnościach , do kogo mógłbyś (mogłabyś) się z tym zwrócić?

47 uczniów - 84% odpowiedziało : do rodziców, babci , rodzeństwa , kuzyna , dziadka

29 uczniów - 52% odpowiedziało nauczycieli, wychowawców, dyrektora szkoły, przyjaciół, psychologa, pedagoga szkolnego , kolegów, koleżanki

Również w 2019 roku Ośrodek przeprowadził badania wśród podopiecznych naszego Ośrodka. Sporządzono 50 ankiet .

Wśród pytań znalazły się :

1. Jakie wg Pana /Pani są przyczyny występowania negatywnych zjawisk u dzieci i młodzieży ?
2. Czy wg Pana/Pani oceny w rodzinach zamieszkujących na terenie Pana/Pani miejscowości występuje zjawisko przemocy domowej?
3. Jaka wg Pana/Pani jest skala występowania alkoholizmu w rodzinach zamieszkujących na terenie Pana/Pani miejscowości?
4. Jakie Pana/Pani zdaniem rozwiązania są najskuteczniejsze w przypadku problemu alkoholu, narkomanii i przemocy w rodzinie?

Na pytanie pierwsze ankietowani udzielili następujących odpowiedzi:

zaniedbanie wychowawcze - 25 - tj. 50% badanych

przemoc w rodzinie - 12 - tj. 24% badanych

przemoc szkolna - 6 - tj. 12% badanych

brak pozytywnych wzorców i autorytetów - 24 - tj. 48 % badanych

małe zainteresowanie sprawami dzieci ze strony rodziców. Rodzice zorientowani na zarobek - 34 tj. 68% badanych

nadużywanie alkoholu - 21 - tj. 42% badanych

narkomania - 7 - tj. 14% badanych

W Gminie Bukowina Tatrzańska funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych . W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi jeden członek tej komisji.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wszystkich osób które zgłosiły się lub zostały zgłoszone do GKRPA , liczbę złożonych wniosków do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym , liczbę założonych NK przez członków Komisji oraz liczbę osób skierowanych na badania do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia

Tabela nr 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy GKRPA w Gminie Bukowina Tatrzańska

	Dane dot. Gminy Bukowina Tatrzańska za :		
	2020	2021	2022
Liczba wszystkich osób zgłoszonych do GKRPA w związku z uzależnieniem alkoholowym	17	23	21
Liczba złożonych wniosków do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym	11	13	10
Liczba osób skierowanych na badania do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia	13	20	18
Liczba założonych Niebieskich Kart	0	0	0

(dane własne GKRPA w Gminie Bukowina Tatrzańska)

Tabela zamieszczona poniżej zawiera dane przekazane przez Komisariat Policji w Bukowinie Tatrzańskiej dotyczących w.w działań za okres od 2020 do 2022r.

	Dane dot. Gminy Bukowina Tatrzańska za :		
	2020	2021	2022
Liczba założonych Niebieskich Kart	13	11	11
Liczba sprawców przemocy wobec których nakazano konieczność opuszczenia lokalu zamieszkiwanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną	1	6	6

(dane Komisariatu Policji w Bukowinie Tatrzańskiej)

W badanym okresie tj. w latach 2020 do 2022 w Gminie podejmowano działania zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej .

Tabela nr 5. Realizacja procedury zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Liczba odebranych dzieci z uwagi na konieczność zapewnienia im bezpieczeństwa	2020	2021	2022
	0	2	0

(Dane własne przedstawicieli ZI)

Mając na uwadze zapisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przedstawicielami Zespołu Interdyscyplinarnego są również pracownicy służby zdrowia tj. Ośrodka Zdrowia w Bukowinie Tatrzańskiej oraz Ośrodka Zdrowia w Leśnicy –Groniu.

W okresie 2020 do 2022 r. ani jedna osoba nie korzystała z wsparcia w.w Ośrodków w związku z przemocą w rodzinie. Żaden z Ośrodków podczas corocznej ewaluacji programu nie wykazał aby były osoby zainteresowane otrzymaniem zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

6.2. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dostępność usług specjalistów: psychologa, prawników, terapeutów, 2. Kampanie informacyjne uświadamiające powagę problemu, 3. Działalność lokalnego interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 4. Dobre zaplecze instytucjonalne oraz dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy , 5. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadrę zajmującą się problematyką przemocy w rodzinie, 6. Zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie, 7. Procedura –Niebieska Karta ,	1. Zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości, 2. Zjawisko utrwalone i podtrzymywane poprzez mity i stereotypy, 3. Zjawisko silnie powiązane z innymi szkodliwymi zjawiskami (uzależnienia, ubóstwo); może być zarówno ich skutkiem, jak i przyczyną, 4. Brak w Gminie lokali zastępczych dla sprawców przemocy 5. Brak organizacji pozarządowych zajmujących się strictly przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie 6. Brak motywacji do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

<p>8. Współpraca międzyinstytucjonalna ,</p> <p>9. Rozwinięta infrastruktura kulturalna, sportowa i rekreacyjna oraz intensyfikacja działań w zakresie spędzania wolnego czasu dla dzieci , młodzieży orz dorosłych ,</p>	
<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA</p>	<p style="text-align: center;">SZANSE</p>
<p>1. Zjawisko powodujące duże szkody społeczne, gdyż zaburza funkcjonowanie całych rodzin,</p> <p>2. Brak warunków do wykonania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy-brak pomieszczeń tymczasowych w zasobach gminy,</p> <p>3. Skutki zjawiska są ponoszone przez jego ofiary i świadków latami, nawet po ustaniu przemocy,</p> <p>4.Brak współdziałania rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów</p> <p>5.Brak motywacji do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p>	<p>1. Powszechne uznanie jego szkodliwości (oburzenie społeczne na nagłaśniane akty przemocy),</p> <p>2. Tworzenie i realizacja na poziomie gminy spójnych systemów profilaktyki i przeciwdziałania zjawisku koordynujących działania wszystkich służb,</p> <p>3. Szkolenia dla kadr pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, policji, ochrony zdrowia, placówek oświatowych z zakresu przeciwdziałania i reagowania na zjawisko,</p> <p>4. Realna współpraca samorządów terytorialnych z innymi podmiotami realizującymi zadania wynikającymi z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.</p> <p>5.Zmiana roli kobiety w sferze zawodowej, ekonomicznej i społecznej</p> <p>6. Funkcjonowanie Tatrzańskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zakopanem</p>

6.3. Baza zasobów instytucjonalnych

W Gminie Bukowina Tatrzańska funkcjonują następujące instytucje, których działanie związane jest z zapobieganiem i zwalczaniem przemocy domowej:

1. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy
3. Punkt Konsultacyjny z siedzibą w Urzędzie Gminy Bukowina Tatrzańska
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej
5. Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska
6. Samodzielny Publiczny ZOZ w Leśnicy – Groniu
7. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bukowinie Tatrzańskiej
8. Komisariat Policji w Bukowinie Tatrzańskiej
9. Bukowiańskie Centrum Kultury
10. Kościoły
11. Stowarzyszenie Trzeźwości Klub "Sursum Corda" w Bukowinie Tatrzańskiej

Instytucje zewnętrzne ,których działanie związane jest z zapobieganiem i zwalczaniem przemocy w rodzinie:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zakopanem
2. Sąd Rejonowy w Zakopanem
3. Prokuratura Rejonowa w Zakopanem
4. Szpital Powiatowy im. dr Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem
5. Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu
6. Poradnia Psychologiczno-Profilaktyki i Uzależnień „Rodzina” w Zakopanem
7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zakopanem
8. Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny w Zakopanem
9. Tatrzański Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie
10. Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem w Zakopanem

6.4. Kierunki działań

- Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyni skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie
- Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych
- Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy
- Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
- Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie
- Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

I. Profilaktyka i edukacja społeczna:

obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

II. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych).

III. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.

IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. CELE PROGRAMU

1.CEL NADRZĘDNY PROGRAMU:

OGRANICZENIE PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE I SKUTKÓW STOSOWANIA PRZEMOCY W GMINIE BUKOWINA TATRZAŃSKA

2.CELE SZCZEGÓŁOWE :

Obszar I : Profilaktyka i edukacja społeczna:

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Obszar II: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domowej.

Obszar III: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową:

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domowej.

Obszar IV: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poprzez realizację powyższych celów Programu zakłada się:

1. wzrost świadomości mieszkańców w kwestii zjawiska przemocy domowej oraz zaangażowanie w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej,
2. promowanie wartości rodzinnych i metod wychowawczych bez użycia przemocy,
3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy domowej ,
4. działanie kompetentnych służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
5. zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
5. wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
6. zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
7. podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,

8. wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc domową .

Obszar I : Profilaktyka i edukacja społeczna:

ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMINY REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową	Liczba opracowanych diagnoz w Gminie Bukowina Tatrzańska	OPS Szkoły Służba Zdrowia GKRPA i U Policja	zadanie cykliczne 2028 rok	budżet Gminy
2. Monitoring zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Bukowina Tatrzańska	1. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu przemocy w rodzinie	OPS	zadanie ciągłe podsumowanie : I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	2. Liczba rodzin w których założono Niebieskie Karty i prowadzono monitoringi	OPS Szkoły Służba Zdrowia GKRPA i U Policja		
3. Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie , które : * obalają mity i stereotypy na temat przemocy domowej usprawiedliwiające jej stosowanie, * opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, * promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę	1. Liczba artykułów/ ogłoszeń zamieszczonych przez jednostkę w prasie lokalnej lub regionalnej	OPS Szkoły Służba Zdrowia GKRPA i U Policja	zadanie ciągłe I półrocze każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	2. Liczba zakupionych/ samodzielnie wykonanych plakatów		zadanie ciągłe I półrocze każdego roku	
	3. Liczba zakupionych / samodzielnie wykonanych ulotek			
	4. Liczba godzin wychowawczych		Szkoły cały rok szkolny	
	5. Liczba zorganizowanych i prowadzonych przez specjalistów debat, konferencji, seminariów , spotkań z rodzicami	OPS Szkoły Służba Zdrowia GKRPA i U Policja	zadanie cykliczne I lub II półrocze roku kalendarzowego	

<p>rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,</p> <p>* promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronie i pomocy dla osób doznających przemocy oraz interwencji wobec osób stosujących przemoc</p> <p>*działania informujące gdzie szukać pomocy, czym jest przemoc, jej rodzaje i skutki</p>	<p>6.Liczba instytucji, które prowadziły kampanię informacyjno-edukacyjną realizowaną za pośrednictwem strony internetowej instytucji, Facebooka</p> <p>7.Liczba wejść na stronę internetową instytucji</p>	<p>OPS Szkoly Służba Zdrowia GKRPA i U Policja</p>	<p>zadanie ciągłe</p> <p>Podsumowanie: I kwartał każdego roku</p>	
<p>4.Działania edukacyjne skierowane do rodziców, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową</p>	<p>1.Liczba rodzin, którym udzielono porad oraz wydano materiały edukacyjne (broszur zarówno dla ofiar i sprawców przemocy) podczas realizacji procedury Niebieskie Karty</p>	<p>OPS</p>	<p>zadanie ciągłe cały rok</p>	<p>budżet Gminy budżet państwa</p>
	<p>2.Liczba wywiadówek szkolnych, na których poruszono temat przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<p>Szkoly</p>	<p>zadanie cykliczne I i II półrocze roku szkolnego</p>	<p>budżet Gminy budżet państwa</p>
	<p>3.Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami dla rodziców służących wzmocnieniu ich opiekuńczo - wychowawczych kompetencji</p> <p>Liczba uczestników</p>	<p>Szkoly</p>		
	<p>4.Opracowanie i umieszczenie na stronie internetowej tut. Ośrodka materiałów informacyjno – edukacyjnych mających na celu samokształcenie mieszkańców naszej gminy w szczególności rodziców w zakresie podnoszenia wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie oraz wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców</p>	<p>OPS Szkoly Służba Zdrowia GKRPA i U Policja</p>	<p>zadanie ciągłe cały rok</p>	

	5. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych , filmów , broszur , ulotek edukacyjnych rodzicom uczniów uczęszczających do szkół w Gminie Bukowina Tatrzańska za pośrednictwem dziennika elektronicznego		zadanie cykliczne I i II półrocze roku szkolnego	
5. Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży nt. rodzajów i przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej oraz przemocy w szkole oraz edukacja w jaki sposób rozwiązywać problemy bez użycia przemocy	1. Liczba godzin wychowawczych	Szkoły	zadanie cykliczne I i II półrocze roku szkolnego	budżet Gminy budżet państwa
	2. Liczba zrealizowanych warsztatów , pogadanek , spotkań ze specjalistami		zadanie cykliczne I lub II półrocze roku szkolnego	
	3. Liczba opracowanych materiałów edukacyjnych (broszur , ulotek)	OPS Szkoły Służba Zdrowia GKRPA i U Policja	zadanie cykliczne I półrocze każdego roku	
Realizacja programów profilaktycznych dla uczniów	Liczba uczniów biorących udział w programach Liczba szkół, w których realizowano programy	Szkoły	zadanie cykliczne I lub drugie półrocze roku szkolnego	
6. Informowanie mieszkańców o zadaniach poszczególnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy	Liczba instytucji , które umieściły w swojej siedzibie lub na stronie internetowej informacje o podejmowanych zadaniach w zakresie przeciwdziałania przemocy	OPS Szkoły Służba Zdrowia GKRPA (Urząd Gminy) Policja	zadanie ciągłe cały rok	budżet Gminy budżet państwa
7. Współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie , w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	Liczba kościołów z którymi podjęto współpracę / która parafia /	OPS	zadanie jednorazowe II półrocze każdego roku	budżet Gminy

8. Rozwój form spędzania czasu wolnego przez rodziny w celu wzmocnienia więzi rodzinnych oraz rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży	Liczba festynów, imprez rekreacyjno-sportowych, pikników itp. skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych	BCK Szkoły	okres cały rok	budżet Gminy budżet państwa
	Rodzaj prowadzonych kół zainteresowań, zajęć pozaszkolnych, realizowanych konkursów itp.	BCK Szkoły		
	Liczba funkcjonujących klubów sportowych	Urząd Gminy		
	Liczba innych podejmowanych działań	BCK Szkoły OPS		

Obszar II: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMINY REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1. Budowanie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez tworzenie i rozwijanie zespołu interdyscyplinarnego	1. Liczba posiedzeń zespołu	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego	zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	środki własne
	2. Liczba powołanych grup diagnostyczno – pomocowych	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego		
	3. Liczba posiedzeń grup diagnostyczno – pomocowych	Pracownicy socjalni OPS		
	4. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy (liczba rodzinach w których była realizowana Niebieska Karta oraz liczba rodzin zgodnie z prowadzonym rejestrem, które korzystały z pomocy Punktu Konsultacyjnego)	Pracownicy socjalni OPS		

	4.Liczba osób , którym wydano zaświadczenia w celu skorzystania z darmowego poradnictwa prawnego	Pracownicy socjalni OPS	Zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	5.Liczba osób korzystających z poradnictwa służby zdrowia	Ośrodki zdrowia		
	6.Liczba wydanych zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie			

Obszar III : Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMINY REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1. Realizacja procedury „NIEBIESKA KARTA” przez wszystkie uprawnione instytucje	1.Liczba założonych Niebieskich Kart w danym roku	OPS Policja Szkoły Służba Zdrowia GKRPA i U	Zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	2.Liczba kontynuowanych Niebieskich Kart z lat poprzednich			
	3.Liczba zakończonych Niebieskich Kart			
	4.Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”			
2.Monitoring rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	1.Liczba monitorowanych rodzin	OPS Policja	Zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	2.Liczba wizyt w ramach monitoringu „Niebieskiej Karty”			

2. Rozbudowa lokalnego systemu wsparcia poprzez Działalność Punktu Konsultacyjnego Do Spraw Uzależnień i Przemocy	Liczba osób korzystających z pomocy świadczonej w Punkcie przez psychologa	Psycholog (GKRPA)	zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy
	Liczba osób korzystających z pomocy świadczonej w Punkcie przez terapeutę ds. uzależnień	Terapeuta ds. uzależnień (GKRPA)		
	Liczba osób korzystających z pomocy świadczonej w Punkcie przez pracowników socjalnych	Pracownicy socjalni		
3. Utworzenie baz zasobów instytucjonalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba sporządzonych baz zasobów instytucjonalnych	OPS Szkoły Służba Zdrowia Policja	zadanie ciągłe cały rok	budżet Gminy budżet państwa
4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, rodzinnej, socjalnej i zawodowej	Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych	OPS Szkoły Służba Zdrowia Policja	zadanie ciągłe cały rok	budżet Gminy budżet państwa
5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w całodobowych specjalistycznych ośrodkach wsparcia	Liczba osób z Gminy Bukowina Tatrzańska skierowanych do Tatrzańskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zakopanem	OPS	zadanie ciągłe cały rok	budżet Gminy budżet państwa
6. Prowadzenie poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc	1. Liczba dzieci korzystających z poradnictwa psychologicznego	Psycholog/pedagog szkolny	zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	2. Liczba dzieci skierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznej			
	3. Liczba dzieci korzystających z poradnictwa pedagoga szkolnego			

	4.Liczba osób , którym wydano zaświadczenia w celu skorzystania z darmowego poradnictwa prawnego	Pracownicy socjalni OPS	Zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	5.Liczba osób korzystających z poradnictwa służby zdrowia	Ośrodki zdrowia		
	6.Liczba wydanych zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie			

Obszar III : Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMINY REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1. Realizacja procedury „NIEBIESKA KARTA” przez wszystkie uprawnione instytucje	1.Liczba założonych Niebieskich Kart w danym roku	OPS Policja Szkoły Służba Zdrowia GKRPA i U	Zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	2.Liczba kontynuowanych Niebieskich Kart z lat poprzednich			
	3.Liczba zakończonych Niebieskich Kart			
	4.Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”			
2.Monitoring rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	1.Liczba monitorowanych rodzin	OPS Policja	Zadanie ciągłe Podsumowanie: I kwartał każdego roku	budżet Gminy budżet państwa
	2.Liczba wizyt w ramach monitoringu „Niebieskiej Karty”			

<p>3.Realizacja procedury odbioru dzieci w sytuacji ich bezpośredniego zagrożenia zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc domowej</p>	<p>1.Liczba wszczętych procedur</p> <hr/> <p>2.Liczba odebranych dzieci</p>	<p>OPS Policja Służba Zdrowia</p>	<p>Zadanie ciągłe</p> <p>Podsumowanie: I kwartał każdego roku</p>	<p>budżet Gminy budżet państwa</p>
<p>4.Izolowanie sprawcy przemoc poprzez nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym</p>	<p>Liczba sprawców wobec których orzeczono opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym</p>	<p>Policja Sąd</p>	<p>Zadanie ciągłe</p> <p>Podsumowanie: I kwartał każdego roku</p>	<p>budżet państwa</p>
<p>5.Izolowanie sprawcy przemoc poprzez wydanie zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemoc</p>	<p>Liczba sprawców przemoc wobec których wydano zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemoc</p>	<p>Policja Sąd</p>	<p>Zadanie ciągłe</p> <p>Podsumowanie: I kwartał każdego roku</p>	<p>budżet państwa</p>
<p>6. Kierowanie wniosków do prokuratury w związku ze stosowaniem przemoc domowej</p>	<p>Liczba wniosków skierowanych do prokuratury w związku ze stosowaniem przemoc domowej</p>	<p>Policja OPS</p>	<p>Zadanie ciągłe</p> <p>Podsumowanie: I kwartał każdego roku</p>	<p>środki własne</p>
<p>7. Realizacja wobec osób stosujących przemoc domową programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową</p>	<p>1.Liczba sprawców skierowanych do udziału w programie korekcyjno-educacyjnym</p> <hr/> <p>2.Liczba sprawców biorących udział w programie korekcyjno-educacyjnym</p> <hr/> <p>3.Liczba sprawców skierowanych do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym</p> <hr/> <p>4.Liczba sprawców biorących udział w programie psychologiczno-terapeutycznym</p>	<p>OPS</p>	<p>Zadanie ciągłe</p> <p>Podsumowanie: I kwartał każdego roku</p>	<p>budżet Gminy budżet państwa</p>
<p>8.Zawiadamianie o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia tj. niestosowanie się do obowiązków przez osoby stosujące przemoc domową skierowane do uczestnictwa w</p>	<p>Liczba sprawców wobec których wystosowano zawiadomienia</p>	<p>OPS - Pracownicy socjalni</p>	<p>Zadanie ciągłe</p> <p>Podsumowanie: I kwartał każdego roku</p>	<p>budżet Gminy budżet państwa</p>

programach korekcyjno- edukacyjnych lub programach psychologiczno- terapeutycznych				
--	--	--	--	--

Obszar IV : Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMINY REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1. Uczestnictwo w szkoleniach podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności poszczególnych służb	1.Liczba szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy domowej dla służb danego resortu 2.Liczba uczestników szkoleń	OPS Policja Szkoly Służba zdrowia GKRPA	zadanie ciągłe przynajmniej 1 szkolenie w roku	budżet Gminy budżet Państwa
2.Samokształcenie w tematyce przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba osób pogłębiających swoją wiedze poprzez samokształcenie	OPS Policja Szkoly Służba zdrowia GKRPA	zadanie ciągłe	
3. Realizacja superwizji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba uczestników superwizji	OPS Policja Szkoly Służba zdrowia GKRPA	zadanie ciągłe	budżet Gminy
4.. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego wobec przemocy w rodzinie.	Liczba opracowanych materiałów instruktażowych , zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego	OPS Policja Szkoly Służba zdrowia	zadanie ciągłe	budżet Gminy budżet Państwa

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Program realizowany jest ze środków własnych Gminy Bukowina Tatrzańska lub ze środków budżetu państwa.

X. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu będzie prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej na podstawie informacji przekazywanych przez jednostki uczestniczące w jego realizacji. Raport poszczególne podmioty w oparciu o podane wskaźniki składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej. Ośrodek Pomocy Społecznej z pozyskanych materiałów sporządza raport zbiorczy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Władysław Piszczek

RADA GMINY
34-530 Bukowina Tatrzańska
ul. Długa 144
woj. małopolskie

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) nakłada na gminę obowiązek :

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ostatnia zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła zmianę nazwy ustawy i aktualnie obowiązuje nazwa „ Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej ” .

Z uwagi na ten fakt niezbędne jest dostosowanie zapisów programu do obowiązującej ustawy .

Biorąc pod uwagę powyższe koniecznym jest podjęcie przez Radę Gminy uchwały w sprawie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2033.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Władysław Piszczek